

olette, vievät vielä esikoisuutenne hernerokasta, kuten Esaulta aikoinaan vietiin. Näin varotteli Vihantala tyttöjä. Silloin tytöt jättivät kaikki siihen paikkaan ja taitaa päiviä kulua ennenkuin Turussa umpelijat asemaansa korjaavat, sillä sen me tulimme huomaamaan, että niin kauvan kun naiset ovat niin tyhmiä, että antavat itseänsä tuolla tavalla nenästä vetää ja taistelevat omia ja tovereittensa vaatimuksia vastaan ei koskaan voida myöskään mitään parannuksia aikaansaada. Tässäkin tapauksessa oli meidän puolelta niin varmasti vakuutettu, että uskonnolliset mielipiteet kummaltakin puolelta pidetään omina tietoinamme ja pohditaan vaan yhdessä ammatillisia asioita, vaan se ei auttanut.

Tämähän ei nyt kuitenkaan voine paljoakaan laimentaa niiden toimintaa, jotka ovat uskaltaneet ensin ryhtyä toimimaan, sillä vanha tuttu asialan on meille, että porvarit tulevat tekemään kaikkensa liikkeemme vastustamiseksi ja tässä he käyttävät meidän omia tietämättömiä luokka- ja kärsimyyssisariamme välikappaleinaan, siksi kun me olemme voineet saada ne itsetoisiksi ja taistelemaan kanssamme kapitalistista yhteiskuntajärjestelmää vastaan.

H. S.

Naisten suojeluslakeja vastaan.

Tunnettua on kuinka työväen lainsäädännössä (josta naisia koskevat lait ovat osana) porvarilliset puolueet nousevat sosialidemokratiaa vastaan. Kun herrasnaiset toittovat naisten työtä koskevista »poikkeuslaeista» niin he sillä puoltavat työnantajain riistämistä vapautta naisiin nähden.

Koti ja Yhteiskunta on rientänyt Englannista, minkä maan »naisasia»-naisten kanta tässä asiassa on taatusti vanhoillinen, tukea hakemaan. Sieltä eräs naisasialehden toimittaja valittaa, että eivät naiset saa olla yötyössä. Se muka aiheuttaa asetusten kiertämistä ja käytetään naisia työssä salaa kellareissa ja lukittujen ovien takana.

Sen sijaan, että kirjoittajan pitäisi paheksia työnantajan ahneutta ja vaatia parempaa ammattitarkastusta, hän paheksii yötyön kieltoa.

Sitten hän selittää yötyön kiellosta johtuvan naisten turvautumisen armeliaisuuteen, ikäänkuin yötyö poistaisi köyhyyden.

Kertoopa esimerkin, miten »kotityöllä» eräs perhe, jossa »vaimo työskenteli aamusta iltaan, mies auttoi illoin ja aamuin, niinkään lapset», ansaitsi »rahoja säästöön», tekemällä tulitikkukulootia, vaikkei maksettu työstä enempää kuin 2½ penceä (25 p.) grossista (1 grossi = 12 tusinaa).

Kirjoituksen voi hyvin ymmärtää syntyneen varakkaan luokan naisen aivoista, naisen, joka itse nukkuu yönsä makeasti eikä ole pakkoo tehdä tulitikkulaatikoita 25:llä pennillä 144 kappaletta. Hyvä on saarnata: tehkää työtä yön päivän yli, elkää napisko palkkoja vaan säästäkää. —

Mutta se ei mene työläisiin, kovin on paksua.

Sitäpaitsi on kokemus päinvastoin sellainen, että kuta lyhempi työaika työläisillä on, kuta vähemmän yötyötä, sitä paremmat yleensä elinehdot ovat.

Köyhyys ei johdu kuten mainittu kirjoittaja uskottelee työläisen kelvottomuudesta, vaan työn arvon polkeellisesta tilasta, palkkojen pienuudesta j. n. e.

Eipä siis olisi kannattanut moisia todisteita naisten suojeluslakeja vastaan Englannista asti tuoda.

Kovin ovat tympäiseviä!

Akka.

Vuosipalvelijoille.

Kohta on käsissä taas se aika, jolloin aletaan tehdä uusia palvelussopimuksia ensi vuodeksi. Palvelijat ja isännät rupeavat hiljalleen hieromaan kauppaa. Emännän kahvipannu on auliimpi kuin tavallisesti, ja isäntä tuottaa kaupungista »miestä väkevämpää», jonka avulla toivoo saavansa rengin tekemään isännälle edullisilla ehdoilla vuosikaupan. Naapurissakin ollaan auliita ja ystävällisiä, sillä ainakin tähän aikaan vuotta täytyy olla palvelijoille suopea.

Nyt on siis tärkeä aika palvelijoilla, nyt tarvitsee palvelijoiden osata katsoa etuaan ensi vuoden varalta ja yhteisesti sopia menettelytavasta, että ei toinen pilaisi toisen etua. Salaperäisyys on aina vahingoksi ja yksinään toimiminen voi usein tuottaa suurta aineellista tappiota. Palvelijoiden olisi siis kullakin paikkakunnalla yhteisesti neuvoteltava, miten ja millä ehdolla ensi vuoden palvelussopimus olisi tehtävä, olisiko kenenkään enää ruvettava vuosipalvelukseen, vaan olisiko palvelijoille edullisempaa tehdä kuukausisopimus. Tämä kysymys on periaatteellinen, joten sitä ei voida ratkaista yksityisesti, vaan juuri yhteisissä kokouksissa. Elokuun puolivälissä on palvelijoiden edustajakokous Tampereella, ja yksi kokouksen tärkeimpiä keskusteluja tulee olemaan vuosipalveluksen poistamisen. Vaan että kokous voisi oikein voimakkaasti lausua tästä mielipiteensä, olisi välttämätöntä, että palvelijat kaikkialla, sekä maaseudulla että kaupungeissa pitäisivät kokouksen, ja lähettäisivät edustajainsa kautta tai kirjeellisesti mistä eivät edustajia voi lähettää, kokoukselle evästyksen vuosipalveluskysymykseen.

Eduskunnassa on työväen puolelta jätetty anomus palkollislain kumoamisesta, jolloin vuosisopimus ei enää olisi laillinen; jos tämä saataisi hyväksytyä, niin isäntä ei enää saisi laista turvaa silloin kun palvelijan olo käy niin sietämättömäksi, että hän ei voi vuottaan loppuun palvella. Hyvässä paikassa sitä vastoin voi palvelija kuukausisopimuksenkin aikana palvella vaikka kymmenen vuotta, jos heitä haluttaa, sillä siitä ei heitä kukaan estä. Kuukausisopimus on jo nykyään hyvin suurella määrällä vallalla ei ainoastaan kaupungeissa, vaan myöskin maaseudulla. On siis palvelijoiden niillä paikkakunnilla, missä vielä vuosipalvelus on tavallinen, tehtävä tenä ja tarjouduttava ainoastaan kuukausipalvelukseen, siten valmistuen tietä tulevalle laille. Palvelijat! ryhtykää nopeaan toimintaan oikeuksienne valvomiseen. Elkkää enää ruvetko vuosiorjaksi, vaan vapaiksi työläisiksi, joilla on oikeus muuttaa 14 vuorokauden ylössanomisen jälkeen, jos hän sen katsoo tarpeelliseksi.

Miina S.

Työläisnaisen saat parhaiten menemällä lähimpään postitoimistoon ja maksamalla sinne 4 mk. koko- ja 2 mk. puoliv. kerralta.

Näytä lehteä naapurillesi ja kehota häntä tilaamaan!

Puoluerientoja ja naisten toiminnasta.

— Sosialidemokratisen naisliittohallinnon kokouksessa t. k. 24 p:nä keskusteltiin m. m. seuraavista asioista.

Sen johdosta, että »Työläisnaisen» levittämiseksi ja lehden osuukien ostamiseksi, ei ole tehty riittävästi paljon työtä

järjestöme keskuudessa, päätettiin kehoittaa osastoja ja puolueemme naisia täyttämään velvollisuutensa lehteä kohtaan.

Liittohallinnon enemmän antama kehoitus osastoille, missä kehoitettiin osastoja lähettämään kaupungeissa valtuustoille ja maalla kunnallishallinnoille esityksiä pienten lasten hoidon parantamiseksi (katso Kansan Nainen N:o 2) otettiin uudelleen keskusteltavaksi syystä, kun osastot useimmalla paikkakunnalla eivät olleet asian johdosta ryhtyneet mihinkään toimenpiteisiin. Jos taas missä on asia jätetty valtuustojen käsiteltäväksi, niin on se jätetty pöydälle, määräämättömäksi ajaksi kuten on käynyt esim. Viipurissa. Ottaen huomioon asian tärkeyden päätettiin lähettää lähimmässä tulevaisuudessa osastoille toistamiseen kehoitus kiertokirjeellä asian vireille panosta. Luottamushenkilöitä kehoitetaan valvomaan, että osastot todella tekevät tehtävänsä.

Liittoon ilmoittautuu seuraavat uudet osastot, Iitin Haapakimolan, Uudenkarlebyn, Suolahden ja Ruoveden nais-osastot. Uudet osastot lausumme tervetulleiksi liittoon innolla toimimaan tiedon ja valistuksen koittajina paikkakuntansa työläisnaisten keskuudessa.

Mallisääntöjä on lähetetty seuraaviin paikkoihin, Uudenkarlebyhyn, Helsinkiin ja Kuolajärvelle.

Veroja on saapunut Mäntsälän Nummisten n. o. Smk. 7:50. — Vaasan n. o. 19:50. — Jumalniemen n. o. 7:50. — Haapamäen n. o. 13:50. — Inkeröisten n. o. 31:20. — Viipurin Kutojain a. o. 6:—, — Siuron n. o. 7:50. — Pietarsaaren n. o. 22:50. — Inkilän 3:50. — Uuraan naisten lastaus a. o. 40:—. — Saarijärven n. o. 5:75. — Itä-Keuruun n. o. 3:80. — Vähän-Rauman n. o. 9:—

Osastot muistakaa suorittaa veronne heinäkuun ajalla!

— **Korkeakosken** Työv. y. Naisosastolla oli kuu-kausikokous t. k. 17 p. Johtokunnasta poismuuton tähden eronneen Aina Lehtisen tilalle valittiin Helmi Salonen. Keskusteltiin kysymyksestä: koteja turvattomia lapsia, aviottomia äitiä ja heidän lapsiaan varten, jonka anomuksen sosialistiseen ryhmää kuuluvat naiset ovat eduskunnalle jättäneet. Samalla arvosteltiin yläluokan naisten ehdotusta samasta asiasta. Kannatettiin koteja, jos voidaan saada ne sel-laisiksi, että vastaavat tarkoitustaan itsetietoisuuden ja kasvatukseen nähden äitiinkin sillä kasvatusta ja itse-arvoa puuttuu suurimmaksi osaksi naiselta, joka tulee petettyä. Vielä oli muutamia pikku asioita. Muuten ovat naiset Korkeakoskella kovin välinpitämättömiä yhteisiä asioita ajamaan. Osaston kokouksiin he eivät suvaitse saapua kun jokunen.

Jos osaston kokoukset eivät huvita niin tulkaa Toverit ja parantakaa asiaa. Tilatkaa »Työläisnainen» niin huomaa mitä velvollisuuksia teillä on itseänne ja yhteiskuntaa kohtaan.

— **Kymin kihlakunnan sos. dem. naisosastojen** vuosikokous oli 21 p. t. k. Inkeröisissä. Edustajia oli 8:sta osastosta ja keskustuimikunnasta. Hyväksyttiin tilit, joista ilmeni tuloja olleen 886 mk. 92 p. ja menoja 886 mk. 60 p. Toimintaa päätettiin jatkaa ja valitsevat Keskustoimikunnan seuraavat Kotkan ympäristöllä olevat osastot: Kotkan n.-osasto, Palvelijatarosasto, Satamatyöläisnaisten am. os., Ompelijatarosasto, Popinniemen naisosasto, Hietasen n. o., Hallan T.-y. naiset, Karhulan n. o., Sunilan n. o., Kymin n. o., Jumalniemen n. o. ja Tiutisen n. o.

Toverikokouksia päätettiin pitää 4 kertaa vuodessa. Toimikunta saa kutsua useamminkin kokouksen, jos sen tarpeelliseksi näkee.

Ensimmäinen kokous pidetään Kotkassa T. yhdistyksen talolla lokakuun ajalla.

Tilintarkastajiksi määrättiin Elin Penttilä ja Taavi Hyvönen, varalle M. Sutela ja A. Sutela. Pöytäkirjan tarkastajiksi Elin Heino ja Liisa Ihander.

Vielä keskusteltiin agitatsioonista ja toveruushengen elvyttämisestä.

— **Rovaniemelläkin** on perustettu t. y. naisosasto.

— **Palvelijattarien** yleinen kokous pidettiin Kemissä t. k. 23 p:nä. Päätettiin lähettää edustaja Tampereella pidettävään palvelijain kokoukseen. Edustajaksi valittiin toveri Ina Lithné, varalta Fanny Vedman.

Samassa kokouksessa perustettiin Palvelijatarosasto ja valittiin viisi henkinen toimikunta sääntöjä laatimaan.

Edustajain matkakustannuksien suorittamiseksi päätettiin toimia iltama ja valittiin sitä varten 10 henkinen iltamatoimikunta. Seuraava kokous päätettiin pitää t. k. 30 p:nä jolloin hyväksytään säännöt sekä keskustellaan edustajalle evästyksistä.

Kokouksessa oli lukuisasti palvelijoita ja näkyivät he olevan innostuneita asiaansa. Hyvää jatkoa vaan yhä edelleenkin. Kaikki kun yhtenä toimimme riveissä, tottapa olomme korjautuu. *H—a.*

— **Palvelijain edustajakokous** alkaa Tampereella elokuun 17 päivä, eikä 16, kuten aikaisemmin ehdyksessä ilmoitettiin.

Palvelijat! rientäkää valmistamaan kokouksia oikeen tar-molla, että saataisiin kokouksesta suuremmoinen edustajakokous. Herättäkää keskustelukysymyksiä, sillä palvelijain oloissa on epäkohtia, joista kyllä kannattaa keskustella, ja keskustelulla taas voimme saada epäkohdille parannusta. Takokaa, nyt on rauta kuuma!

Miina S.

Naisosastoille ja työväenyhdistyksille Turun eteläisessä vaalipiirissä.

Saadakseen yhteistyön mahdollisimman merkitykselliseksi on tämän piirin sos. dem. naisten piiritoimikunta katsonut tarpeelliseksi kutsua kokoon työläisnaisten edustajat tässä vaalipiirissä tulevan elokuun 27 p:väksi. Kaikkia naisosastoja ja työväenyhdistyksiä kehoitetaan mikäli mahdollista valitsemaan edustajia yhden tai useampia tähän kokoukseen, jossa naisten piiritoimikunnan ehdotuksesta tullaan keskustelemaan seuraavista asioista;

- 1) Aviottomain lasten ja äitien asema.
- 2) Palkollissääntö.
- 3) Agitatsioonin järjestäminen.

Naisosastot ja työväenyhdistykset voivat lähettää lisää keskustelukysymyksiä.

Turun etel. vaalipiirin sos. dem. naisten piiritoimikunta.

Yksi monesta.

Oletko sinä kuullut? Se Rantalan Loviisa kun on tap-panut lapsensa ja nyt ovat vieneet sen linnaan, sanoi Niemen emäntä naapurilleen tavatessaan.

— Niinkö! No ajatteles nyt. Ja niin hurskaan näköisenä kun se tässä viime talvena tuolla raittiusiltamassa runoa lausui

— Niin kuule, vasta oli 19 vanha. Ja niin paatunut